

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 26-4-2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΝΝΙΑ(9)
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.

α. Λ

«εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως»

β. Λ

«ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἔνεκεν»

γ. Σ

«σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι»

δ. Λ

«Ἔτι τοίνυν ἄλλαι μὲν εἰσὶν αἱ ποιοῦσαι ἕκαστον τῶν ἐν τῷ βίῳ πλεονεκτημάτων ἐπιστῆμαι, ἄλλαι δ' αἱ χρώμεναι ταύταις, καὶ ἄλλαι μὲν αἱ ὑπηρετοῦσαι, ἕτεροι δ' αἱ ἐπιτάττουσαι»

ε. Λ

«ὡς μόνης φιλοσοφίας τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀναμάρτητον ἐπιτακτικὴν φρόνησιν ἐν ἑαυτῇ περιεχούσης»

B1.

α. Ο Αριστοτέλης αναφέρεται στην έναρξη της φιλοσοφικής δραστηριότητας, την οποία ανάγει στην έκπληξη, την απορία και θαυμασμό που ένιωσαν οι άνθρωποι αρχικά για τα παράξενα της καθημερινής ζωής (τά πρόχειρα τῶν ἀτόπων) και στη συνέχεια προοδευτικά για πιο σημαντικά ζητήματα(εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες), ὅπως ἦταν τα φαινόμενα του ἡλίου, της σελήνης αλλά και η ἴδια η γένεση του σύμπαντος(οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως). Οι άνθρωποι αισθάνθηκαν δέος και θαυμασμό μπροστά στο μεγαλείο της φύσης, το οποίο επιχείρησαν να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν. Η συνειδητοποίηση της απορίας, της αδυναμίας δηλαδή να καταλάβουν και να ερμηνεύσουν τον κόσμο της εμπειρίας που τον θεωρούσαν δεδομένο

και αυτονόητο, έγινε η αφετηρία της φιλοσοφικής σκέψης. Οι άνθρωποι στράφηκαν στη φιλοσοφία για να ξεφύγουν από την άγνοια (*διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν ἐφιλοσόφησαν*).

Αυτή η προσπάθεια διαφυγής από την άγνοια είναι το στοιχείο που συνδέει τον μύθο με τη φιλοσοφία. Ο μύθος ήταν ένα από τα πρώτα μέσα που αξιοποίησαν οι άνθρωποι για να εξηγήσουν γεγονότα και πράγματα που τους προκαλούσαν έκπληξη και θαυμασμό. Γι' αυτό και ο Αριστοτέλης υποστηρίζει πως οι φιλόμυθοι είναι κατά κάποιον τρόπο φιλόσοφοι (ὁ φιλόμυθος φιλόσοφός πώς ἐστίν). **Ο συνδυετικός κρίκος ανάμεσα σε αυτόν που αγαπά τον μύθο και σε αυτόν που αγαπά την ολοκληρωμένη γνώση, τη σοφία είναι τα θαυμάσια, τα αξιοθαύμαστα, αξιοπερίεργα, δυσερμήνευτα** (ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων). Ο μύθος και ο λόγος δεν αποτελούν παρά δύο διαφορετικές γλώσσες και αντίστοιχους τρόπους σκέψης, για να απαντηθούν τα μεγάλα ερωτήματα για τον θεό, τον κόσμο και τον άνθρωπο.

Ο Αριστοτέλης, όταν αναφέρεται στον φιλόμυθο, δεν έχει κατά νου μόνο τους αρχαίους μυθογράφους αλλά και τον δάσκαλό του, τον Πλάτωνα, που αξιοποιεί συχνά τους μύθους στις φιλοσοφικές του αναλύσεις για να παρουσιάσει με ποιητικό τρόπο μία αλήθεια που είχε ήδη αποδειχτεί. Ωστόσο, δεν εξισώνει τον μύθο με τη φιλοσοφία, γι' αυτό και προσθέτει το επίρρημα πώς όταν συγκρίνει τον φιλόμυθο με τον φιλόσοφο.

β. Για τον Αριστοτέλη η φιλοσοφία αποτελεί το μέσο για την υπέρβαση της άγνοιας, χωρίς ωστόσο να υπηρετεί κάποια άλλη χρησιμότητα ή σκοπιμότητα. Η φιλοσοφία είναι αυτοαναφορική, υπάρχει και νοηματοδοτείται καθ'εαυτήν. Στο συμπέρασμα αυτό ο Αριστοτέλης έχει καταλήξει επαγωγικά, αφού εξέτασε το ποιοι και κάτω από ποιες συνθήκες άρχισαν να ασχολούνται με τη θεωρητική σκέψη τόσο στο παρελθόν όσο και στην εποχή του. Διαπιστώνει ότι οι άνθρωποι όταν απαλλάχτηκαν από τις βιοτικές ανάγκες και κέρδισαν την πολυτέλεια της άνεσης και του ελεύθερου χρόνου, αναζήτησαν τη γνώση με τη φιλοσοφία (*σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι*).

Ο Αριστοτέλης δεν συνδέει τη φιλοσοφία με τη ραστώνη, την χαλάρωση δηλαδή και την απόλαυση, μόνο γενετικά, ανατρέχοντας απλώς στην ιστορική της καταγωγή. Αν η σύνδεση αυτή δεν ήταν διαχρονική και ουσιώδης, δεν θα τον ενδιέφερε. Ο Σταγειρίτης διαβλέπει ότι η δραστηριότητα του φιλοσόφου υπερβαίνει πάντα τις πιεστικές απαιτήσεις της καθημερινότητας, προϋποθέτει χρόνο ελευθερίας και απομάκρυνση από τις άλλες τέχνες· τότε και μόνο τότε μπορεί αυτός να προσεγγίσει τη φιλοσοφική ακρίβεια. Γι' αυτό και η ραστώνη γίνεται έγκυρο σημάδι της φιλοσοφίας.

B2.

Η επιστήμη κατά τον Αριστοτέλη συνδέεται άμεσα με τη λογική λειτουργία του ανθρώπου και αποτελεί σύνολο τεκμηριωμένων γνώσεων σε συγκεκριμένο και διακριτό τομέα του επιστητού. Η φιλοσοφία είναι επιστήμη, διαφοροποιείται όμως από τις άλλες επιστήμες γιατί στοχεύει αποκλειστικά στη γνώση, στην αναζήτηση της αλήθειας και στη βαθύτερη κατανόηση της πραγματικότητας και δεν την αποκτά ο άνθρωπος με σκοπό να δημιουργήσει κάτι ή να πετύχει κάτι στην καθημερινή του δράση (διά τό ειδέναι τό επίστασθαι έδίωκον καί ού χρήσεώς τινός ένεκεν). Στον πυρήνα της φιλοσοφικής γνώσης δεν βρίσκεται η χρησιμότητα και η ανάγκη, όπως συμβαίνει με άλλες επιστήμες, αλλά η **ελευθερία. Η φιλοσοφία είναι αυτεξούσια και αυθύπαρκτη, υπάρχει μόνο για τον εαυτό της (ώς μόνην ούσαν έλευθέραν τών έπιστημών· μόνη γάρ αύτη αύτης ένεκέν έστιν)**.

Για να κάνει πιο κατανοητή τη σύνδεση της φιλοσοφίας με την ελευθερία χρησιμοποιεί μια αναλογία. Όπως χαρακτηρίζουμε ελεύθερο τον άνθρωπο που είναι αυτόνομος και δεν υποτάσσει τη δραστηριότητά του στην υπηρεσία κάποιου άλλου, έτσι και η φιλοσοφία χαρακτηρίζεται ως η μόνη ελεύθερη από τις επιστήμες γιατί ορίζει καθ'εαυτήν τον χώρο της και τη λειτουργία της. Η αναλογία καταδεικνύει ότι η φιλοσοφική πρόοδος των Ελλήνων συμπίπτει χρονικά με την πρόδό τους στην ελευθερία και ότι η φιλοσοφία μπορεί να είναι γνώρισμα μόνο του ελεύθερου ανθρώπου.

Στο δεύτερο κείμενο ο Αριστοτέλης παρουσιάζει με τρία μετοχικά σύνολα τα χαρακτηριστικά εκείνα που καθιστούν τη φιλοσοφία ως τη μόνη

επιστήμη που μπορεί να υποτάξει όλες τις επιμέρους γνώσεις σε μια κεντρική καθοδήγηση, προκειμένου να συγκλίνουν όλες στην επίτευξη ενός κεντρικού στόχου (*τὸ κυρίως ὄν ἀγαθόν*). Η κατάκτηση επιμέρους γνώσεων δεν μπορεί να εγγυηθεί την κατάκτηση της ευδαιμονίας, που είναι ο απώτατος σκοπός και η τελική κατάληξη του ανθρώπινου βίου, καθώς η προσέγγιση που προσφέρουν είναι αποσπασματική και οριοθετημένη. Αντίθετα, η φιλοσοφία έχει την ικανότητα να προσφέρει μια ολιστική θεώρηση της ανθρώπινης πραγματικότητας αξιοποιώντας τις επιμέρους επιστήμες, **γιατί είναι η μόνη που κατέχει την ορθή κρίση(ή τοῦ κρίνειν ἔχουσα τὴν ὀρθότητα)**, που θα οδηγήσει τον άνθρωπο στην ορθή απόφαση και στάση, **γιατί χρησιμοποιεί τη λογική, και μάλιστα τον ορθό λόγο(ή τῷ λόγῳ χρωμένη), και γιατί διαθέτει την ικανότητα της συνολικής θεώρησης του αγαθού(ή τὸ ὅλον ἀγαθὸν θεωροῦσα)**, δηλαδή μπορεί να συλλάβει ολοκληρωμένα και με ακρίβεια το αγαθό στο οποίο αποσκοπεῖ ο άνθρωπος, όχι γιατί αποτελεί μέσο για την επίτευξη ενός επιμέρους στόχου, αλλά επειδή είναι ο απώτατος σκοπός και η τελική κατάληξη του ανθρώπινου βίου. Το αγαθό αυτό, το οποίο ο Αριστοτέλης το χαρακτήρισε ως το ἀκρότατον πάντων τῶν πρακτῶν ἀγαθῶν είναι η ευδαιμονία.

Γι'αυτό, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, πρέπει να φιλοσοφούμε με κάθε τρόπο, διότι η φιλοσοφία **είναι η μόνη από τις επιστήμες που εμπεριέχει την ορθή κρίση(ὡς μόνης φιλοσοφίας τὴν ὀρθὴν κρίσιν) και την αλάνθαστη(ἀναμάρτητον) γνώση, που έχει τη δύναμη να καθορίζει τι πρέπει και τι δεν πρέπει να κάνουμε(ἐπιτακτικὴν φρόνησιν)**. Αναντικατάστατος οδηγός του ανθρώπου για να επιλέγει σε κάθε περίπτωση το σωστό είναι ο ορθός λόγος. Η λογική λειτουργεί ως ο ανεκτίμητος σύμβουλος της ελεύθερης προαίρεσης· αυτή θα καθοδηγήσει τον άνθρωπο στο πώς θα βιώσει και θα εκδηλώσει τα πάθη, πώς θα σχετιστεί στην πράξη με τους άλλους ανθρώπους, πώς θα αντιμετωπίσει τις καταστάσεις, τα γεγονότα και τα πράγματα μέσα στην πολιτική κοινωνία. Έτσι, οι διανοητικές αρετές του ανθρώπου συνεργάζονται με τις ηθικές, για να του προσφέρουν από κοινού την ευτυχία.

B3.

1. Λ

«Αριστοτέλης πόλεως μέν ἦν Σταγείρων, τὰ δέ Στάγειρα πόλις Θράκης πλησίον Ὀλύμπου **καί Μεθώνης**»

2. Λ

Ο Αριστοτέλης ήρθε στην Αθήνα για να σπουδάσει **το 367 π.Χ.** σε ηλικία 17 ετών

3. Σ

4. Λ

Ο Αριστοτέλης συνέγραψε το ηθικού περιεχομένου έργο Ηθικά Νικομάχεια κατά **την τρίτη περίοδο** της φιλοσοφικής του δραστηριότητας.

5. Λ

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη το **έπιθυμητικόν** μέρος της ψυχής έχει **σχέση με τις αρετές που περιγράφουν τον χαρακτήρα του ανθρώπου (ηθικές αρετές).**

B4.α.

1-δ , 2-ε, 3-γ, 4-στ,5-ζ,6-θ,7-β,8-α

B4.β.

Δυσκολευόταν πολύ με το μάθημα των αρχαίων · μερικές φορές δεν μπορούσε να βρει ούτε το υποκείμενο μέσα στην πρόταση.

Θεωρήθηκε επιτακτική η παρέμβαση της δικαιοσύνης μετά τις καταγγελίες για σεξουαλική κακοποίηση στο χώρο του αθλητισμού.

B5.

Ο Αριστοτέλης τοποθετεί στην αφετηρία και έναρξη της φιλοσοφίας ένα πάθος, τον θαυμασμό. Η έκπληξη, η απορία και ο θαυμασμός για τον κόσμο που μας περιβάλλει είναι το έναυσμα για τη φιλοσοφία. Το συγκεκριμένο πάθος δεν εξαντλείται στην διεγερτική για το φιλοσοφείν λειτουργία του,

αλλά διέπει εξ αρχής και εξ ολοκλήρου τη φιλοσοφία στο σύνολο και τη διάρκειά της και αποτελεί βασικό στοιχείο της φύσης της φιλοσοφίας.

Αρχικά οι άνθρωποι ένιωσαν έκπληξη, απορία και θαυμασμό για τα παράξενα της καθημερινής ζωής (τά πρόχειρα τῶν ἀτόπων), αυτά που τους προκαλούσαν μια παράξενη γοητεία, ένα δέος ή μια αμηχανία. Αλλά και φαινόμενα και γεγονότα που ο άνθρωπος θεωρούσε αυτονόητα και φυσικά, όταν ξέφευγε από τις ασχολίες και την πίεση των καθημερινών προβλημάτων και τα παρατηρούσε με ηρεμία, του προκαλούσαν πια σε μια άλλη διάσταση απορία και τον οδηγούσαν στην ανάγκη προσεκτικότερης μελέτης, ώστε να τα ερμηνεύσει και να τα κατανοήσει. Στη συνέχεια το φιλοσοφικό ενδιαφέρον τους στράφηκε σε πιο σημαντικά ζητήματα(και περί τῶν μειζόνων διαπορήσαντες). Ο άνθρωπος από τη γενικότητα των αποριών του για οτιδήποτε παράδοξο, , προχώρησε σιγά σιγά στην παρατήρηση σημαντικότερων φαινομένων, όπως αυτά που σχετίζονταν με τη σελήνη, τον ήλιο και τα άστρα, αλλά και την ίδια τη γένεση του σύμπαντος(οἷον περί τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περι τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περι τῆς τοῦ παντός γενέσεως). Είναι προφανές ότι υπάρχει μία κλιμάκωση από τα πιο κοντινά στον άνθρωπο και τις δυνατότητες της γνώσης του στα πιο μακρινά και δυσερμήνευτα .

Η συνειδητοποίηση της απορίας, της αδυναμίας δηλαδή να καταλάβουν και να ερμηνεύσουν τον κόσμο της εμπειρίας που τον θεωρούσαν δεδομένο και αυτονόητο, έγινε η αφετηρία της φιλοσοφικής σκέψης. Οι άνθρωποι στράφηκαν στη φιλοσοφία για να ξεφύγουν από την άγνοια (διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν ἐφιλοσόφησαν).

Από την άλλη, ο Karl Jaspers προβάλλει την άποψη ότι η εμπειρία οριακών καταστάσεων, όπως είναι ο θάνατος, ο πόνος, ο αγώνας, είναι η πηγή του φιλοσοφείν. Η αντιμετώπιση κρίσιμων και οριακών στιγμών είναι κάτι που όλοι οι άνθρωποι βιώνουν στη ζωή τους. Στις περιπτώσεις αυτές ο άνθρωπος συνειδητοποιεί το πεπερασμένο της ζωής του, καταλαβαίνει ότι η οποιαδήποτε προσπάθεια να ελέγξει το μέλλον οργανώνοντας σχέδια ζωής είναι αβέβαιη και αντιλαμβάνεται τη σημαντικότητα του απρόβλεπτου που συχνά τον οδηγεί σε μια συνειδησιακή μεταστροφή. Η ζωή μετά την βίωση του οριακού είναι τελείως διαφορετική σε σχέση με αυτό που ήταν πριν. Ο εσωτερικός κλονισμός ως αποτέλεσμα της βίωσης του οριακού

κάνει τον άνθρωπο να αναστοχαστεί σε βάθος και εκ νέου και έτσι γίνεται η απαρχή ενός νέου εαυτού και μιας νέας σύλληψης του κόσμου. Συναισθάνεται ότι η ύπαρξή του δεν είναι η αληθινή πραγματικότητα και ότι πέραν από τον εαυτό του υπάρχει η υπερβατική σφαίρα που περιβάλλει και θεμελιώνει την ύπαρξή του. Ο άνθρωπος βλέπει τώρα από μια άλλη σκοπιά την πραγματικότητα. Αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο σκέφτεται, τον τρόπο με τον οποίο ιεραρχεί τα πράγματα και τις καταστάσεις, μεταστρέφεται η συνείδησή του για το Είναι. Γι' αυτό και η αναμέτρηση με τις οριακές καταστάσεις συνιστά το θεμέλιο του φιλοσοφικού στοχασμού.

Γ1.

Ο Μνησίφιλος ο Αθηναίος, που ήταν φίλος και θαυμαστής του Σόλωνα, είπε: «Εγώ πάντως, Περίανδρε, νομίζω πως είναι σωστό ο λόγος, όπως και το κρασί, να μοιράζεται με κριτήριο όχι τον πλούτο ούτε την καταγωγή, αλλά εξ ίσου σε όλους, όπως ακριβώς στη δημοκρατία, και να είναι κοινός σε όλους. Σε όσα όμως ειπώθηκαν πριν από λίγο σχετικά με την εξουσία και τη βασιλεία εμείς οι δημοκρατικοί άνθρωποι δεν έχουμε κανένα μερίδιο. Γι' αυτό και θεωρούμε ότι ο καθένας από σας πρέπει για άλλη μια φορά να καταθέσει τη γνώμη του για το πολίτευμα στο οποίο οι πολίτες έχουν ίσα δικαιώματα απέναντι στον νόμο, αφού κάνετε την αρχή πάλι από τον Σόλωνα.»

Γ2.

Μετά από παρότρυνση του Μνησίφιλου οι συμμετέχοντες στο συμπόσιο παρουσιάζουν τις απόψεις τους για την καλύτερη μορφή δημοκρατίας.

Πρώτος ο Σόλωνας πήρε τον λόγο και είπε ότι σύμφωνα με αυτόν η πιο ευτυχισμένη πόλη και αυτή που διαφυλάττει με τον καλύτερο τρόπο τη δημοκρατία, είναι η πόλη στην οποία τον άνθρωπο που διέπραξε ένα αδίκημα τον καταγγέλλουν και ζητούν την τιμωρία του το ίδιο και αυτοί που υπήρξαν θύματα της αδικίας του, αλλά και εκείνοι που δεν υπήρξαν (έν ἢ τὸν ἀδικήσαντα τοῦ ἀδικηθέντος οὐδὲν ἦττον οἱ μὴ ἀδικηθέντες προβάλλονται καὶ κολάζουσι).

Δεύτερος ο Βίας είπε ότι η καλύτερη δημοκρατία είναι αυτή στην οποία όλοι οι πολίτες φοβούνται τον νόμο όπως τον τύραννο(κρατίστην εἶναι

δημοκρατίαν ἐν ἧ πάντες ὡς τύραννον φοβοῦνται τὸν νόμον).

Στη συνέχεια ο Θαλής είπε ότι καλύτερη δημοκρατία είναι εκείνη που δεν έχει ούτε πολύ πλούσιους ούτε πολύ φτωχούς πολίτες(τὴν μήτε πλουσίους ἄγαν μήτε πένητας ἔχουσιν πολίτας), ενώ ο Ανάχαρχος είπε ότι είναι εκείνη στην οποία οι πολίτες ορίζουν το καλό με κριτήριο την αρετή και το κακό με κριτήριο την κακία(ἐν ἧ τῶν ἄλλων ἴσων νομιζομένων ἀρετῆ τὸ βέλτιον ὀρίζεται, καὶ κακία τὸ χεῖρον) .

Πέμπτος ο Κλεόβουλος είπε ότι η πιο φρόνιμη και η πιο συγκρατημένη δημοκρατία υπάρχει εκεί όπου οι πολιτικοί φοβούνται πιο πολύ τον ψόγο παρά τον νόμο(μάλιστα σωφρονεῖν δῆμον ὅπου τὸν ψόγον μᾶλλον οἱ πολιτευόμενοι δεδοίκασιν ἢ τὸν νόμον) και στη συνέχεια ο Πιττακός εκεί όπου στους κακούς δεν επιτρέπεται να ασκούν εξουσία και στους καλούς δεν επιτρέπεται να μην την ασκούν(ὅπου τοῖς πονηροῖς οὐκ ἔξεστιν ἄρχειν καὶ τοῖς ἀγαθοῖς οὐκ ἔξεστι μὴ ἄρχειν).

Ο Χίλωνας αποφάνθηκε ότι το καλύτερο πολίτευμα είναι αυτό το οποίο ακούει και δίνει πολύ μεγάλη προσοχή στους νόμους, ελάχιστα όμως στους ρήτορες(τὴν μάλιστα νόμων ἤκιστα δὲ ρητόρων ἀκούουσιν πολιτεῖαν ἀρίστην εἶναι).

Στο τέλος Περίανδρος έκλεισε τη συζήτηση με την παρατήρηση ότι ὅλοι του ἔδωσαν την εντύπωση ότι επαινούν τη δημοκρατία που μοιάζει πάρα πολύ με την αριστοκρατία(πάντας ἐπαινεῖν δημοκρατίαν τὴν ὁμοιοτάτην ἀριστοκρατία).

Γ3.α.

εὖ, ὀλίγον

Γ3.β.

τινά: τινά/ἄττα

ἦν: ἄ

Γ3.γ.

δῖς

Γ3.δ.

μέτεστιν: μετῆν (εσωτερική χρονική αύξηση)

οἰόμεθα: ὠόμεθα / ὤμεθα/ (χρονική αύξηση)

Γ3.ε.

νεῖμαι, ἐπαίνεσον

Γ4.α.

τελευταῖος: επιρρηματικό κατηγορούμενο που δηλώνει χρονική τάξη/σειρά.
Αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος ἔφη, Περίανδρος, και προσδιορίζει το ρήμα επιρρηματικά.

ἀριστοκρατία: δοτική αντικειμενική στο επίθετο ὁμοιοτάτην.

πράττειν: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο προσωπικό ρήμα δοκεῖ.

τοῦ ἀδικηθέντος: επιθετική μετοχή, γενική συγκριτική από το επίρρημα συγκριτικού βαθμού ἦττον.

Γ4.β.

Ἡ μάλιστα νόμων ἤκιστα δέ ῥητόρων ἀκούουσα πολιτεία ἀρίστη ἐστί.

Γ4.γ.

τῶν εἰρημένων: επιθετική μετοχή, αντικείμενο στο ρήμα μέτεστιν.

Ανάλυση σε δευτερεύουσα πρόταση: τούτων, ἃ εἴρηνται

